

Køfri heller enn kølapper!

Rune Frøyland

visepresident i Psykologforeningen med ansvar for lønns- og arbeidsmarkedspolitik

Det er vanskelig å få time hos privatpraktiserende psykolog. Fastleger sier at pasienter som henvises til psykologisk behandling, bør komme fortere til. På pasienters vegne har mange aktører engasjert seg for å bedre forholdene. Det er imidlertid trist å registrere at aktører som vanligvis er gode til å kjempe for at nødvendige behandlingstilbud skal være tilstrekkelig utbygget, nå er blitt fanget i en diskusjon om hvordan holde orden i køen av pasienter som trenger psykologisk behandling. Det er trist fordi det er feil fokus. Antallet behandlingstimer hos psykologer blir ikke flere, og ventetiden ikke kortere, selv om køen og formidling av ledige behandlingstimer er samlet ett sted.

Hva om energien som er nedlagt i diskusjoner om rydding av køen, ble brukt til arbeid for å bedre tilbudet? Kunne vi fått køfri heller enn kølapper? Ja, det er mulig.

De 420 årsverkene av privatpraktiserende psykologer utfører en tredjedel av den totale polikliniske samtalebehandlingen. Det er en høy aktivitet. Hele 485 000 samtaletimer på årsbasis; 10 000 samtaletimer per uke. Antallet av privatpraktiserende psykologer har stått stille siden opptrappingsplanen for psykisk helse startet, selv om målet for planen var å øke alt poliklinisk tilbud med 50 prosent. Målet ville økt aktiviteten hos privatpraktiserende med 5000 behandlingstimer per uke. 5000 nye pasienter kunne fått en behandlingstime hver per uke.

Kostnadene er heller ikke store. For 100 millioner kroner årlig kunne køene og de mislykkede telefonsamtalene til privatpraktiserende psykologer vært historie. Det finnes flere måter å foreta en økning på. Helseforetakene, som i dag har ansvaret for avtaler med psykologer, kan øke antallet. Den beste måten er imidlertid å la landets *kommuner* få anledning til å inngå denne type driftsavtaler med psykologer. Da ville vi få et tett og direkte samarbeid mellom fastlege og psykolog, og et psykologtilbud som kunne brukes i helsestasjoner, skole, barnevern og tjenester til eldre.

Feil fokus er det også ved mye omtale av skjevt inntak hos privatpraktiserende. Aktører har grepet fatt i kuriøse enkeltteksempler fra rapporter og intervjuer med få psykologer. Hoveddataene er imidlertid at brukere, fastleger og helseforetakene er *svært tilfredse* med tilbudet som ytes, både med hensyn til kvalitet, innsats og produktivitet. Halvparten av de som trenger hjelp fra privatpraktiserende psykolog, klarer seg med et behandlingstilbud på under ett år. For andre hjelpsøkende skal og må det være muligheter for et lengrevarende tilbud. Det er trist når diskusjon av tilbudet baserer seg på enkeltteksempler og ikke på funnene i de mer omfattende undersøkelsene.

Køene kan ryddes og muligens gjøres mer rettfærdige. La oss imidlertid gå sammen om å arbeide for å få startet den nødvendige køfrie oppbyggingen av tilbudet. Da slipper vi å diskutere opprettelse av unødvendige byråkratiske systemer for å forvalte et mangeltilbud.